УДК 378.018.8:37.011.3-051]:373.29](045)

https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-1(9)-171-182

Рябошапка Ольга Володимирівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, тел.: 063 340 57 26, https://orcid.org/0000-0002-6328-6304

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ НАСТУПНОСТІ В ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Анотація. Статтю присвячено проблемі підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти до реалізації принципу наступності у процесі ігрової діяльності між дошкільною та початковою ланками освіти.

Підґрунтям досліджуваної проблеми є ряд нормативно-правових актів: Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про вищу освіту»; Концепції «Нова українська школа», розвитку педагогічної освіти, Державні стандарти дошкільної освіти (Базовий компонент дошкільної освіти) та початкової освіти, Типові та парціальні освітні програми.

Провідним видом діяльності дітей дошкільного віку є гра. З початком навчання у школі поступово ігрова діяльність змінюється на навчальну. Проте така зміна не відбувається раптово. Такий поступовий перехід передбачений і Концепцією «Нова українська школа», яка виділяє у початковій освіті два цикли: адаптаційно-ігровий та основний.

Таким чином, ігрова діяльність продовжується і в початковій школі, що забезпечується принципом наступності між дошкільною та початковою ланками освіти. На важливості дотримання наступності між дошкільною та початковою освітою наголошує і Базовий компонент дошкільної освіти.

Доведено, що в переважній більшості ініціаторами гри виступають діти. Роль педагога в ігровій діяльності дітей досить часто непомітна, проте дуже важлива. Педагог постає у ролі коуча, фасилітатора тощо.

Важливість гри як провідної діяльності дітей дошкільного віку та її значення в оптимізації освітнього процесу молодших школярів, зумовлює необхідність підготовки майбутніх педагогів до організації ігрової діяльності дітей та забезпеченні наступності між ступенями освіти у процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини та факультетів дошкільної та спеціальної освіти у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів, реалізуються освітні компоненти, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здатності до реалізації в освітньо-виховному процесі закладів дошкільної освіти та початкової школи ігрової діяльності старших дошкільників та молодших школярів і забезпечення наступності в означеній діяльності між дошкільною та початковою освітою.

Ключові слова: ігрова діяльність, наступність, підготовка педагогів, діти дошкільного віку, молодші школярі, освітній процес.

Riaboshapka Olha Volodymyrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Psychology and Pedagogy of Child Development, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, tel.: 063 340 57 26, https://orcid.org/0000-0002-6328-6304

PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR THE IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF SUCCESSION IN THE GAME ACTIVITIES OF PRE-SCHOOLERS AND YOUNGER SCHOOL STUDENTS

Abstract. The article is devoted to the problem of preparing the future educator of a preschool education institution to implement the principle of continuity in the process of game activity between preschool and elementary education.

The basis of the investigated problem is a number of normative legal acts: Laws of Ukraine "On Education", "On Preschool Education", "On Comprehensive General Secondary Education", "On Higher Education"; Concepts of "New Ukrainian school", development of pedagogical education, State standards of preschool education (Basic component of preschool education) and primary education, Typical and partial educational programs.

The leading type of activity of preschool children is play. With the beginning of schooling, play activities gradually change to educational ones. However, such a change does not happen suddenly. Such a gradual transition is provided for by the "New Ukrainian School" Concept, which distinguishes two cycles in primary education: adaptation-game and basic.

Thus, game activity continues in primary school as well, which is ensured by the principle of continuity between preschool and primary levels of education. The Basic component of preschool education emphasizes the importance of maintaining continuity between preschool and primary education.

It has been proven that the vast majority of game initiators are children. The role of the teacher in children's play activities is often invisible, but very important. The teacher appears in the role of coach, facilitator, etc.

The importance of play as the leading activity of preschool children and its importance in optimizing the educational process of younger schoolchildren determines the need to prepare future teachers to organize children's play activities and ensure continuity between levels of education in the process of professional training of higher education students.

In the Uman State Pedagogical University named after Pavel Tychyna and the faculties of preschool and special education, in the process of professional training of future teachers, educational components are implemented, which are aimed at the formation of students of higher education, the ability to implement in the educational and educational process of institutions preschool education and primary school play activities of older preschoolers and younger schoolchildren and ensuring continuity in the specified activity between preschool and primary education.

Keywords: game activity, continuity, teacher training, preschool children, younger schoolchildren, educational process.

Постановка проблеми. Реформи в галузі освіти, євроінтеграція вимагає докорінно нових підходів до системи освіти, які мають вияв у створенні освітнього безпечного середовища, оновленні освітнього процесу, педагогіці партнерства, дитиноцентризмі, забезпеченні цілісності та наступності між усіма ланками освіти, педагога нової формації, здатного реалізовувати усе вищеозначене.

Необхідною умовою таких реформ є введення інновацій вже в систему дошкільної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливим кроком у модернізації змісту освіти є оновлення нормативно-правової бази: Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про вищу освіту»; Концепції «Нова українська школа», розвитку педагогічної освіти, Державні стандарти дошкільної освіти (Базовий компонент дошкільної освіти) та початкової освіти, Типові та парціальні освітні програми.

Особливості здійснення підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти досліджували В. Андрущенко, О. Антонова, В. Беспалько, І. Бех, В. Бондар, О. Браславська, А. Вербицький, С. Вітвіцька, С. Гончаренко, Т. Десятов, О. Дубасенюк, М. Євтух, О. Заболотна, І. Зязюн, О. Коберник, О. Комар, Т. Кошманова, В. Кремінь, А. Маркова, Н. Ничкало, О. Пометун, Л. Пуховська, В. Рибалка, О. Романовський, В. Семиченко, С. Сисоєва, Г. Троцко, Л. Хомич та інші.

Проблему наступності між дошкільною та початковою ланками освіти вивчали О. Авраменко, А. Богуш, Т. Вегера, О. Горбатюк, Ю. Грицкова, М. Данилюк, Т. Журавко, А. Залізняк, Н. Каньоса, І. Карабаєва, Л. Карнаух, В. Кривда, Р. Найда, О. Ковшар, В. Купрієнко, В. Кушнір, А. Курчатова,

І. Ліпчевська, Н. Лисенко, І. Любарська, Г. Назаренко, Т. Пантюк, Т. Пироженко, О. Полішук, О. Половіна, О. Рябошапка, О. Савченко, Г. Тарасенко, Л. Соловйова, Т. Філімонова, О. Хартман, О. Шадюк, О. Яструб та ін.

Особливості ігрової діяльності досліджували: В. Близнюк, О. Борук, А. Бурова, Т. Гурковська, І. Карабаєва, К. Карасьова, С. Кондратюк, Н. Кудикіна, С. Ладивір, Т. Пироженко, Р. Павелків, О. Рома, М. Середюк, О. Стаєнна, Н. Трофаїла та інші.

Мета статті. Головною метою даної публікації є розкриття особливостей підготовки майбутніх вчителів початкової школи реалізації принципу наступності в ігровій діяльності дошкільників та молодших школярів.

Виклад основного матеріалу. Модернізація змісту освіти вплинула на усі види форми роботи, добір технологій, особливості організації (зокрема наступності між освітніми ланками) освітнього процесу. Не залишилася й осторонь ігрова діяльність.

Життя людини повсякчас супроводжується провідним видом діяльності, який охоплює переважну частину її існування та в процесі якого людина навчається, розвивається, самовдосконалюється тощо. Провідним видом діяльності у дошкільників є гра, у молодших школярів – навчальна діяльність. Проте, варто зазначити, що календарний перехід від дошкільного дитинства до періоду шкільництва не забезпечує такого ж стрімкого та чітко визначеного переходу дитини від ігрової діяльності до навчальної. Саме тому, Концепція «Нова українська школа» виділяє два цикли початкової школи: адаптивно-ігровий та основний. У такий спосіб школа забезпечує плавний перехід та реалізовує принцип наступності між дошкільною та початковою ланками освіти, ігровою та навчальною діяльностями.

Гра виступає важливим елементом у житті дитини, допомагає досягти майстерності у певних навичках; контролювати своє оточення; підтримувати один одного; бути креативними; толерантними, самостійними. Гра може виконувати кілька важливих функцій як засіб мінімізації (наслідки своїх дій та навчання); можливість спробувати комбінації своєї поведінки; ризикувати, не боятись невдач; досліджувати й експериментувати; можливість для творчих результатів; зона проксимального розвитку [1, с. 31].

Ініціаторами гри виступають діти, які водночас її певною мірою контролюють та розвивають до досягнення її мети.

Важливе значення в ігровій діяльності дітей надається педагогу. Його роль в грі досить часто є непомітною, проте, він постійно організовує, слідкує за грою дітей, коригує її за необхідності тощо.

Традиційно педагогів навчали за схемою: у дошкільному закладі діти граються, у школі – вчаться, щоб підготуватися до самостійного життя, а після школи – працюють. Різке розмежування видів діяльності за місцем перебу-

вання людини узаконило у свідомості фахівців однобічність поведінкової і пізнавальної сфер вихованця. Сучасна педагогічна наука визнає, що гра охоплює всі періоди життя людини. Це – важлива форма її життєдіяльності, а не вікова ознака. Зі грою людина не розлучається все життя, змінюються лише її мотиви, форми проведення, ступінь вияву почуттів та емоцій [4, с. 5].

На важливій ролі педагога в ігровій діяльності дитини наголошує Т. Піроженко, зазначаючи: «У новій парадигмі освітніх пошуків, наріжним стрижнем яких є цілісний динамічний розвиток людини на протязі всього життя, педагог повинен навчитися працювати, використовуючи методики трансформуючого впливу, тобто – володіти методиками моделювання і прогнозування своєї педагогічної діяльності, цілей і завдань розвитку індивідуальності. І в рішенні цих завдань надзвичайну роль виконують ігрові методи взаємодії з дитиною, що мають бути адекватними для комплексного результату розвитку у сфері тілесної, психічної, соціальної, духовної реальності людини» [2, с. 5].

Роль дорослого полягає головним чином у тому, щоб забезпечити потрібне оточення необхідними реквізитами, спостерігати за прогресивними змінами та приєднуватися до веселощів, але лише в тому разі, якщо дорослий запрошується до гри або коли втручання має терапевтичний або підтримуючий характер. Тут можна говорити про різні прояви ігрової позиції педагога: партнер, режисер, координатор, консультант, 3-гравець [2].

Ігрова діяльність дітей розвивається в декілька етапів [2]:

– в ранньому віці проявляється сенсомоторний характер («наздогонялки», гра-вовтузіння тощо);

– з досягненням молодшого дошкільного віку виникає режисерська гра (використання іграшок як предметів-замінників, символічне виконання певної дії), яка згодом розвивається в образно-рольову гру, в якій дитина уявляє себе в певному образі (людини чи предмету) і відповідно діє;

– старші дошкільники спроможні організовувати сюжетно-рольову гру («доньки-матері», «школа», «магазин» тощо) самостійно.

Значення гри в соціалізації та вихованні зростаючого покоління визначає О. Кононко: «Гра та ігрові методи взаємодії дорослого з дитиною, є незамінним форматом, який природно та невимушено реалізує безліч освітніх завдань. Гра – справжня соціальна практика дитини, її реальне життя в суспільстві однолітків та ін. Ось чому настільки актуальною для дошкільної педагогіки є проблема використання гри з метою ефективного розвитку дитини [3].»

В контексті досліджуваної проблеми вважаємо за необхідне проаналізувати значення ігрової діяльності та забезпечення принципу наступності між дошкільною та початковою ланками освіти у Базовому компоненті дошкільної освіти [5] та Концепції «Нова українська школа» [6].

Чималого значення ігровій діяльності приділяється у Базовому компоненті дошкільної освіти.

З переорієнтацією системи освіти на компетентнісне навчання, ключові компетентності формують починаючи з закладу дошкільної освіти. Так, Базовий компонент дошкільної освіти виділяє ключові компетентності, серед них й ігрову: «Ключові для дошкільної освіти компетентності дитини (рухова і здоров'язбережувальна, особистісна, предметно-практична та технологічна, сенсорно-пізнавальна, логіко-математична та дослідницька, природничо-екологічна та навички, орієнтовані на сталий розвиток, ігрова, соціально-громадянська, мовленнєва, художньо-мовленнєва, мистецько-творча (художньо-продуктивна, музична, театралізована) та інші мають продовження в освітньому процесі початкової школи та впродовж життя» [5].

В контексті досліджуваної проблеми варто закцентувати увагу на дотриманні принципу наступності між дошкільною та початковою ланками освіти, про що наголошено і у Базовому компоненті дошкільної освіти.

Водночас, визначаються й освітні напрями дошкільної освіти: «Особистість дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в природному довкіллі», «Гра дитини», «Дитина в соціумі», «Мовлення дитини», «Дитина у світі мистецтва». Тут також простежується перехід освітніх галузей дошкільної освіти в освітні галузі початкової освіти, а саме: мовно-літературну, математичну, природничу, технологічну, інформативну, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну, мистецьку, фізкультурну.

Базовий компонент дошкільної освіти в освітньому напрямі «Гра дитини» визначає ігрову компетентність як: «… здатність дитини до вільної, емоційно насиченої, спонтанної активності з власної ініціативи, в якій реалізується можливість застосування наявних і освоєння нових знань та особистісного розвитку через прагнення дитини до участі в житті дорослих шляхом реалізації інтересів ігрових та рольових діях в узагальненій формі» [5].

Оскільки гра виступає провідним видом діяльності у дітей дошкільного віку, що охоплює найбільшу частину активного часу дитини та є зоною найближчого розвитку, така діяльність вимагає дотримання певних умов, а саме: розмаїття ігрового середовища, педагогічного супроводу дорослого та свободи дитини в організації власної ігрової діяльності.

Таким чином, Базовий компонент дошкільної освіти виділяє дві групи ігор:

1. Самодіяльні вільні ігри (ігри-експериментування, сюжетно-відображувальні, сюжетно-рольові, режисерські, театралізовані).
2. Ігри, що організовані за ініціативою дорослих з метою навчання (сюжетно-дидактичні, дидактичні (словесні, з іграшками, настільно-друко-

вані), рухливі, конструктивно-будівельні) та з метою організації дозвілля (інтелектуальні, карнавальні, обрядові, драматизації, хороводи, ігри-естафети) [5].

Ігрова діяльність відіграє провідну роль у житті дитини-дошкільника та є самоцінною в освітньо-виховному процесі закладу дошкільної освіти.

Аналізуючи Базовий компонент дошкільної освіти варто зосередити вагу на питанні проблеми наступності між дошкільною та початковою ланками освіти.

Так, однієї з умов реалізації Стандарту дошкільної освіти (Базовий компонент дошкільної освіти) є наступність між дошкільною та початковою освітою в реалізації перспектив розвитку дитини, яка реалізується завдяки:

– узгодженості та цільовій єдності в розвитку дитини на етапі дошкільної та початкової освіти;

– визначенню спільних для дошкільної та початкової освіти принципів, підходів, намірів та адекватних віковим закономірностям дитини провідним видам діяльності, які спрямовують розвиток дитини;

– використанню форм та методів педагогічної роботи, які відповідають віку дітей;

– послідовному збагаченню результатів освіти, які висвітлено у формуванні компетентностей дитини дошкільного та молодшого шкільного віку [5].

У роботі із дітьми дошкільного віку доцільно максимально застосувати провідний вид діяльності для дітей цього віку – ігрову та, водночас, поповнювати та розширювати індивідуальний досвід дитини в усіх власне дитячих видах діяльності: комунікативній, мовленнєвій, здоров'язбережувальній, господарчо-побутовій, мистецько-творчій, пізнавально-дослідницькій.

У нормативно-правовій базі, що супроводжує діяльність початкової школи, ігровій діяльності надається значно менше уваги, оскільки тут провідним видом діяльності вже є навчання, проте, значимість ігрової діяльності та наступність між дошкільною та початковою освітою у її реалізації зберігається.

У Концепції «Нова українська школа» передбачено поділ терміну навчання у початковій школі на два цикли: адаптивно-ігровий (1-2 класи) та основний (3-4 класи). Таким чином, маємо відзначити цінність ігрової діяльності в адаптаційний період до навчання в школі та переходу дитини від старшого дошкільного до молодшого шкільного віку.

Державний стандарт початкової освіти визначає мету початкової освіти: «…всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості» та зауважує, що для реалізації даної мети має

обов'язково будуватися на ціннісних орієнтирах, одним з яких є «цінність дитинства, що оберігається шляхом встановлення освітніх вимог, які відповідають віковим особливостям дитини, визнання прав дитини на навчання через діяльність, зокрема гру, обмеження обсягу домашніх завдань для збільшення часу на рухову активність і творчість дитини» [7].

Оскільки світ дорослого, зокрема батьків, виступає для дитини міні моделлю оточуючого світу, ігрова діяльність дошкільників обов'язковою умовою повинна мати відображення дій, обов'язків, стану, особливостей взаємодії дорослого з іншими людьми та оточуючим світом.

У рольовій грі дитина діє під впливом дорослого (прямим чи опосередкованим), що надає ігровій діяльності соціально обумовленого характеру.

Мотиви гри містяться у її змісті. Дитину цікавить не так результат,, як процес гри. Водночас гра втілює активне прагнення дитини до певної мети, виражає її здатність оперувати предметами, спілкуватися, налагоджувати стосунки з ровесниками тощо. Усе це зумовлює результативність гри, яка виявляється у пізнавальних, емоційних та інших надбаннях, що дитина накопичує, здобуває під час ігрової діяльності.

Для дошкільників притаманне відображення людських стосунків у грі, наслідування поведінки дорослих, їх видів діяльності. Взаємодія дітей під час ігрової діяльності копіює взаємодію дорослих. Тому, досить часто під час гри, діти послуговуються не іграшками, а певними об'єктами, якими користуються у своєму житті та діяльності дорослі.

Продовжуючи здобуття освіти у початковій школі, дитина не відмовляється від гри, яка виступає природним видом діяльності для дітей молодшого шкільного віку. Проте, зважаючи на те, що провідним видом діяльності все ж таки стає навчання, ігрова діяльність стає педагогічною технологією сучасного освітнього процесу початкової школи. У процесі гри, діти природніше та вільніше, порівняно із іншими видами діяльності, визначають мету, упевнено досягають її та аналізують отримані результати. Таким чином, учні постають суб'єктами освітнього процесу, які його визначають та, у процесі якого, самовдосконалюються.

Загальновідомо, що загалом навчання, зосереджене у класно-урочній системі, для молодших школярів є виснажливим та нецікавим. Ігрова діяльність діє змогу урізноманітнити освітній процес та зацікавити дітей власне процесом навчання. Саме на це зосереджена увага Концепції «Нова українська школа», що передбачає адаптаційно-ігровий цикл навчання у початковій школі, який реалізується у 1-2 класах.

Освітній процес початкової школи наповнений різними видами ігрової діяльності, зокрема, розвивальними, дидактичними, діловими тощо. В залежності від кількості учасників та способу їх участі в грі за кількісною

характеристикою, ігри поділяють на індивідуальні, парні, групові. Доцільною частотою використання ігор в освітньому процесі початкової школи є щоденність та поступове їх ускладнення й урізноманітнення, що сприяє підвищенню якості освітнього процесу.

Найефективніше застосовувати ігри під час етапів узагальнення та закріплення знань. Це дає можливість у легкій та невимушеній формі підвести підсумок з вивченої теми. Даний етап є зручним та багатогранним для вчителя у проектуванні ігрових ситуацій.

У процесі підготовки педагога до впровадження ігрової діяльності в освітній процес старших дошкільників та молодших школярів варто продумати задум гри, визначити завдання, врахувати вікові та індивідуальні особливості дітей, проаналізувати ситуацію, підготувати реквізит.

Ігрова діяльність у початковій школі має визначатися та координуватися вчителем, який організовує ігри з метою розвитку всебічно та гармонійно розвиненої особистості. Під час уроків доцільно використовувати дидактичні ігри, які не є довготривалими, задіюють переважну більшість учнів, їх довільну увагу, правила яких чітко визначені та легко запам'ятовуються.

Доцільність гри в освітньому процесі початкової школи обумовлюється підвищенням інтересу дітей до навчання, закріплення вивченого матеріалу, урізноманітненням, пожвавленням освітнього процесу.

Ігрова діяльність супроводжує дитину протягом усього періоду її становлення як особистості. Важливо, з переходом дитини до шкільного життя, продовжувати природню та близьку до них, ігрову діяльність, реалізуючи у такий спосіб, принцип наступності між дошкільною та початковою освітою.

Варто пам'ятати, що з початком навчання дитини у школі та зміною її соціальної ролі дошкільника на роль школяра, психологічний перехід дитини від ігрової діяльності до навчальної не відбувається одномоментно. Цей процес є поступовим та доволі тривалим. Саме тому, з метою поступового переходу від дошкілля до НУШ та адаптації до навчання в школі, Концепцією «Нова українська школа» та іншими нормативно-правовими актами, що супровод-жують діяльність сучасної початкової школи, виокремлюють два цикли початкової освіти: адаптивно-ігровий (1-2 класи) та основний (3-4 класи) [6,7].

Вікові особливості дітей старшого дошкільного віку та учнів перших класів школи мають значну подібність, цим зумовлюється необхідність дотримання наступності у формах і методах навчальної діяльності з цими віковими групами дітей. В освітньо-виховній роботі з ними важливо встановити наступність не лише у змісті навчання й виховання, а й у формах, методах та прийомах навчання. Гра посідає важливе місце в житті дітей старшого дошкільного й молодшого шкільного віку. Вона є природним станом,

потребою дитячого організму, засобом спілкування й спільної діяльності дітей. Гра створює той позитивний емоційний фон, на якому всі психічні процеси проходять найбільш активно. Вона виявляє індивідуальні здібності дитини й дає можливість визначити рівень її знань і уявлень [8].

Зважаючи на схожість у психолого-педагогічній характеристиці дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку, важливість провідного виду діяльності у певному віковому періоді та поступовому переході до іншого, дослідники пропонують інтегрувати ігрову та навчальну діяльності. Проте, упровадження навчально-пізнавальної гри в освітній процес молодших школярів має певні особливості. Такий процес має кілька стадій, зокрема: бажання у дитини гратися (педагог зацікавлює дітей, створює радісне очікування нової цікавої гри); опанування правилами та умовами гри (учитель виступає повноцінним учасником гри). У такий спосіб відбувається інтеграція ігрової та навчальної діяльності в освітньому процесі, які шляхом синтезування утворюють нову психологічну якість – навчально-ігрову діяльність [8].

У процесі реалізації освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта» ОС «Бакалавр» на факультеті дошкільної та спеціальної освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини для здобувачів вищої освіти передбачено навчальну дисципліну «Наступність та перспективність у роботі з дошкільниками та молодшими школярами», яка спрямована на підготовку майбутніх вихователів успішно реалізовувати основні засади Базового компоненту дошкільної освіти та підготовку старших дошкільників до навчання у Новій українській школі.

Даним освітнім компонентом передбачено й опанування модулем «Гра у закладах дошкільної освіти: цілісний погляд, системний підхід», який спрямований на підготовку майбутніх педагогів до впровадження ігрової діяльності у закладі дошкільної освіти з метою забезпечення усебічного розвитку зростаючого покоління та реалізації принципу наступності між дошкільною та початковою освітою засобом гри.

Під час підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта. Початкова освіта» та з метою формування індивідуальної освітньої траєкторії, студентам пропонується для вивчення вибіркова дисципліна «Педагогіка гри в ЗДО», яка реалізується в рамках Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та The LEGO Foundation, що сприяє ефективному впровадженню ігрової діяльності в освітньо-виховний процес закладу дошкільної освіти та її оптимізації.

Висновки. Враховуючи вищезазначене, маємо зазначити, що проблема наступності між дошкільною та початковою освітою є актуальною та сприяє забезпеченню цілісності освітнього процесу на усіх його рівнях.

Оскільки ігрова діяльність є провідним видом діяльності у дітей дошкільного віку та продовжує бути актуальною і в дітей молодшого шкільного віку та забезпечує плавність переходу дитини від закладу дошкільної освіти до початкової школи та адаптацію до навчальної діяльності, яка починає домінувати з початком навчання молодшого школяра. Проте, ігрова діяльність не зникає, а максимально оптимізує, полегшує та робить цікавим освітній процес.

Звичайно, до реалізації наступності ігрової діяльності між дошкільною та початковою ланками освіти мають бути підготовлені майбутні педагоги, що забезпечується вищеозначеними освітньо-професійними програмами в процесі професійної підготовки майбутніх вихователів та вчителів початкової школи.

Література:

1. Замелюк М.І. Від гри до творчого розвитку дитини. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2021. Вип. 3. Ч. 2. С. 31-38

2. Піроженко Т. Ігрова діяльність дошкільника: молодший дошкільний вік. Київ : Генеза, 2016. 88 с.

3. Кононко О.Л. Соціально-емоційний розвиток особистості. Київ : Освіта, 1998. 255 с.

4. Азарова Л.Є., Франчук Н.Л. Організація ігрової діяльності дошкільників як соціально-педагогічна проблема. URL: http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/13542 (дата звернення: 26.11.2024).

5. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення 29.11.2024).

6. Концепція «Нова українська школа» / Міністерство освіти і науки України. 2016. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf (дата звернення: 24.11.2024).

7. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п#Text (дата звернення: 23.11.2024).

8. Нова українська школа: дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. / П. Г. Копосов. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.

References:

1. Zamelyuk, M.I. (2021). Vid hry do tvorchoho rozvytku dytyny [From the game to the creative development of the child]. *Akademichni studii. Seriia «Pedahohika»* - Academic studies. «Pedagogy» series, 3, 31-38 [in Ukrainian].

2. Pirozhenko, T. (2016). *Ihrova diialnist doshkilnyka: molodshyi doshkilnyi vik [Game activities of preschoolers: younger preschool age]*. Kyiv: Geneza [in Ukrainian].

3. Kononko, O.L. (1998). *Sotsialno-emotsiinyi rozvytok osobystosti [Socio-emotional development of personality]*. Kyiv : Osvita [in Ukrainian].

4. Azarova, L.E., & Franchuk, N.L. *Orhanizatsiia ihrovoi diialnosti doshkilnykiv yak sotsialno-pedahohichna problema [Organization of play activities of preschoolers as a socio-pedagogical problem]*. Retrieved from http://ir.lib.vntu.edu.ua/handle/123456789/13542 [in Ukrainian].

5. Bazovyi komponent doshkilnoi osvity [Basic component of preschool education]. Retrieved from https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf [in Ukrainian].

6. Kontseptsiia «Nova ukrainska shkola» [New Ukrainian School Concept] (2016) (n.d.) mon.gov.ua. Retrieved from https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Derzhavnoho standartu pochatkovoi osvity : Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy [On the approval of the State Standard of Primary Education: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п#Text [in Ukrainian].

8. Koposov, P.H. (Eds). (2021). *Nova ukrainska shkola: dydaktychni osoblyvosti orhanizatsii navchalno-ihrovoi diialnosti uchniv 1-2 klasiv [New Ukrainian school: didactic features of the organization of educational and play activities of students of grades 1-2]*. Kharkiv: Fabula [in Ukrainian].